

Overweging: 3e zondag van Pasen

Thema: Persoonlijke ervaringen delen

Lezingen: Handelingen 3,13-15.17-19 en Lucas 24,35-48

Zondag 14 april 2024

René Hornikx

Goede mensen,

Geloven is het leren gaan van onze levensweg. Gaande die weg vindt een gelovige zichzelf, juist daar waar zij harmonie voelt tussen hoofd, hart, ziel, handen en voeten.

Het verhaal dat voorafgaat aan het evangelieverhaal van vandaag is het bekende Emmaüsverhaal. Twee leerlingen gaan na de dood van Jezus teleurgesteld naar huis. Het is een lange en moeizame voettocht. Onderweg voegt Jezus zich bij hen. Jezus loopt in verhalen die ze elkaar vertellen letterlijk en figuurlijk met hen mee. Aan het einde van de dag, aan tafel herkennen ze Jezus als brood wordt gebroken en gedeeld. Vreugdevol gaan ze terug naar de andere leerlingen in Jeruzalem. En terwijl ze aan het vertellen zijn wat hun is overkomen staat Jezus in hun midden. "Shalom, Vrede", zegt Jezus. Verwarring alom.

Verrijzenis laat zich vermoeden en vinden in verhalen van dierbare herinneringen. Verrijzenisverhalen zijn geen verhalen in objectieve taal. Verhalen laten verrijzenis vermoeden en subjectief ervaren.

Na het overlijden van mijn vader, eind jaren zeventig, keerde ik terug naar de stad waar ik studeerde. Nog niet geheel bekomen van de drukte rond zijn overlijden, liep ik in een drukke straat in Leuven. Op een onbewaakt moment zag ik mijn vader een eind voor mij lopen. Ik versnelde mijn pas. En plots drong het besef tot me door dat het niet kon. Mijn vader was dood en begraven. Ik meende mijn vader te kennen aan uiterlijke kenmerken van een andere man. En toch was hij er op dat moment, ik voelde zijn aanwezigheid en ik zag hem, maar anders dan voorheen.

Jaren later zaten we als broers en zus bij elkaar aan tafel. Er werd over vele onderwerpen gesproken. Tot die gesprekken zonder bijzondere aanleiding gingen over ons vader. Een even plots als die gesprekken begonnen waren eindigden ze in stilte. 'Het leek nu toch net alsof ons vader hier bij ons was', zei een broer van mij. En hij wás toen bij ons. We herkenden hem niet aan uiterlijke kenmerken maar aan wie hij voor ons was. Hij leeft in onze herinneringen. Maar was even bij ons aanwezig.

Ruim tien jaar geleden maakte ik een wonderlijke ontmoeting mee. Op de eerste woensdag van de maand nodigden we in de parochie in Valkenswaard mensen uit die in de afgelopen weken een dierbare waren verloren.

Een mevrouw was speciaal op verzoek uitgenodigd. Iemand wist dat ze veel verdriet had om het overlijden van haar man. Het gesprek met de aanwezigen verliep geanimeerd, toen plots de deur voorzichtig werd geopend.

De mevrouw verscheen. Ineengedoken kwam ze binnen. Ging zitten op een stoel. Ze zei niets, met haar lange jas aan zat ze voorovergebogen. Ze trok ieders aandacht. Het gesprek viel stil. Alle ogen waren op haar gericht. Een jonge weduwe zei: 'ik zie dat u veel verdriet heeft.' Het bleef stil. De spanning steeg. 'Heeft uw man veel geleden? Wat betekent hij voor u?'

Ze begon te vertellen. Stamelend, losse woorden, halve zinnen. Ze voelde dat alle aanwezigen met haar meeleeften. Ze vertelde over de laatste dagen van haar man en ging over door te vertellen wie haar man voor haar was en wat hij voor hun kinderen en vele mensen heeft gedaan en betekend. Door haar verhaal kregen wij een beeld van haar man, geen standbeeld, maar een levend beeld. Je voelde zijn aanwezigheid. En terwijl ze aan het vertellen was rechte ze haar rug, trok haar jas uit en keek iedereen liefdevol aan. Aan het einde van haar verhaal dankte ze en verliet de ruimte. Ze was alleen gekomen en ging naar huis met haar man die bij haar was, hij was opgestaan in haar hart.

Zo zitten de leerlingen van Jezus bij elkaar. Vuur brandt, samen eten ze. En terwijl ze aan het eten zijn, kunnen ze niet zwijgen over alles wat er gebeurd is. Ze blijven de feiten herhalen. Alle feiten worden doorspekt met emoties. Emoties van droefheid, twijfel, pijn, een vleugje vreugde en een groeiende vrede. De herinnering wie Jezus voor hen was, hoe hij omging met mensen, die stilte zocht om in gesprek te gaan met God, de twijfel die ze gezien hadden bij Jezus en het rotsvaste vertrouwen in God die liefde is en Jezus nooit verliet. En bovenal hoe hij zichzelf gebroken heeft en gegeven voor het heil en het geluk van mensen. In deze rollercoaster van feiten en emoties waarin ze elkaar vinden en samen groeien in gemeenzaamheid komt Jezus bij hen aanwezig. Ze herkennen hem niet langer aan zijn fysieke eigenschappen, ze herkennen hem aan wie hij ten diepste wilde zijn.

Als we luisteren naar de verhalen na de dood van geliefden, van Jezus merken we iets raadselachtigs. De evangelisten vertellen ons allemaal hoe de eerste leerlingen na Jezus' dood aangrijpende ervaringen hebben van de nabijheid van Jezus. Maar er is iets aan de hand met die verhalen. Ze maken duidelijk dat Jezus niet zomaar herkenbaar is aan zijn gang of taal of lach.

De leerlingen wandelen en praten met Jezus het hele eind naar Emmaüs, maar ze herkennen Hem niet. Hij lijkt een vreemdeling, een volslagen onbekende. Hij heeft kennelijk niet het gezicht en de gestalte van de Jezus die ze hebben gekend.

Maria van Magdala dacht dat ze een tuinman zag. Anderen die aan het vissen waren dachten op de oever een spook te zien, terwijl het Jezus was.

Toch, zo wordt ons op het hart gedrukt, is hij geen spook of geest. Hij kan gewoon een gebakken visje pakken, kauwen en doorslikken. De Heer gaat kennelijk schuil in de gestalte van medemensen die op cruciale ogenblikken, op scharniermomenten opduiken in mijn/ons leven. We kunnen Jezus, aldus de verhalen uit de Schrift, niet eenvoudig herkennen aan uiterlijke kenmerken.

Jezus kunnen we herkennen in de medemens die hulp nodig heeft, die me uitnodigt een eind met haar op te lopen omdat ze het perspectief op leven kwijt is. Jezus kan ik herkennen als ik met anderen meega en hoor en zie wat zij nodig hebben. Jezus herkennen is, aldus de evangelisten, niet zo eenvoudig en eenduidig. Het vraagt om een aandachtig kijken en luisteren. Ik noemde dit op 1e Paasdag aandacht gevend kijken en aandacht gevend luisteren, luisteren en kijken met de oren en ogen van je hart.

De leerlingen herkennen Jezus en ontmoeten hem ook in de gestalte van een lijdende mens. Jezus is te herkennen in een medemens die hulp nodig heeft. Letterlijk wordt het woord van Jezus waargemaakt: "Ik had honger en jullie hebben Mij te eten gegeven, en anderen hebben Mij hun brood geweigerd. Ik was ziek en jullie hebben Mij opgezocht, en anderen hebben Mij langs de kant van de weg laten liggen." Voor de leerlingen is dit niet een wijze van spreken maar het is de diepste werkelijkheid waarvoor het geloof hun de ogen opent.

Lucas vertelt ons vandaag dat we Jezus kunnen herkennen wanneer we de lijdende mens diep in de ogen kijken. Want, zo vertelde de profeet Jesaja ons al, dat God schuilgaat in een mens die verworpen is en veracht wordt. Hierdoor zijn de leerlingen van Jezus gevoelig geworden voor het lot van mensen die verdriet hebben, honger lijden, moeten vluchten voor hun leven, pijn lijden, misdeeld worden of veracht, uitgesloten of verkracht. De leerlingen herkennen Jezus aan zijn handen en voeten, aan de wonden en aan de pijn. En ze hebben instrumenten ontvangen om pijn te verzachten en wonden te helpen helen, geschonden relaties te herstellen door woorden van vergeving te spreken, delen met wie gebrek lijdt en op plekken waar onvrede is, gul vrede rondstrooien.

Als ik moeite hebt met leven na de dood, hoor ik een stem die vanbinnen zegt: help dan mensen om je heen op staan, leer hen kijken naar het leven met nieuwe ogen, leg vrede in hun hart dan help je mensen verrijzen en opstaan uit een leven dat dood was en zonder uitzicht.

Jezus kunnen we niet herkennen aan zijn lach of zijn stem, aan zijn tred of zijn houding. We kunnen Jezus alleen herkennen als we een medemens diep in de ogen kijken. Verrijzenis-geloof begint, waar we elkaar helpen opstaan in situaties van verdriet en vreugde.